

Memorandum o rozvoji vzdelávania dospelých na Slovensku

Úvod:

Vzdelávanie dospelých je integrálna súčasť celoživotného učenia a predstavuje jeden z kľúčových pilierov individuálneho rozvoja každého jednotlivca, ale aj spoločnosti ako celku. V tomto kontexte je dôležité, aby sme aj na Slovensku skorým prijatím zákona o vzdelávaní dospelých vytvorili prostredie kontinuálne a komplexne podporujúce vzdelávanie dospelých v jeho najrozmanitejších podobách.

Tento dokument sa zameriava na identifikáciu kľúčových oblastí, ktoré je potrebné rozvinúť a posilniť pre účinné a udržateľné vzdelávanie dospelých na Slovensku.

Ukotvenie vzdelávania dospelých vo vzdelávacom systéme SR a nastavenie správnej terminológie

Navrhujeme, aby bol termín "vzdelávanie dospelých" jasne zavedený do legislatívy Slovenskej republiky a bol integrovaný do vzdelávacieho systému na všetkých úrovniach. To by malo byť reflektované v príslušných zákonoch (zákon o vzdelávaní dospelých) a smerniciach. Zároveň navrhujeme vytvorenie Sekcie vzdelávania dospelých v rámci Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, ktorá by sa venovala špecifickým potrebám a výzvam tejto oblasti celoživotného vzdelávania.

Zber chýbajúcich dát o vzdelávaní dospelých

Je nevyhnutné korektne zmapovať rozsah a charakter vzdelávania dospelých na Slovensku, vrátane financovania tejto oblasti. Navrhujeme, aby rezort školstva v spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky zabezpečil zber a analýzu dát o finančnom objeme vynaloženom v sektore vzdelávania dospelých.

Podpora medzirezortnej koordinácie vzdelávania dospelých

Navrhujeme vytvorenie koordinačného orgánu pre vzdelávanie dospelých, ktorý by mal za úlohu koordinovať aktivity rôznych rezortov a orgánov týkajúcich sa vzdelávania dospelých. Tento orgán by mal byť zložený z predstaviteľov relevantných ministerstiev, sociálnych partnerov a zástupcov profesijných združení sektoru vzdelávania dospelých.

Vytvorenie regionálnej koordinácie vzdelávania dospelých

Navrhujeme vytvorenie Regionálnej rady pre vzdelávanie dospelých v jednotlivých krajoch Slovenskej republiky, ktoré by mali byť zložené z predstaviteľov regionálnych samospráv, vzdelávacích inštitúcií a občianskej spoločnosti. Tieto rady by mali byť zodpovedné za koordináciu a podporu vzdelávania dospelých a identifikáciu vzdelávacích potrieb na regionálnej úrovni.

Uznávanie výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa

Je potrebné uznávať a certifikovať vedomosti a zručnosti získané prostredníctvom neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa. Podporujeme dopracovanie a rozšírenie systému uznávania a overovania týchto vedomostí a zručností, založenom na zabezpečení kvality.

Zabezpečenie kvality v sektore vzdelávania dospelých

Podporujeme vytvorenie registra overených vzdelávacích inštitúcií, ktoré by spĺňali stanovené kvalitatívne normy. Tento register by mal byť verejne prístupný a mohol by slúžiť ako orientačný nástroj pre dospelých pri výbere vzdelávacej inštitúcie a to aj z ohľadom na kvalitné, efektívne a zodpovedné využitie individuálnych vzdelávacích účtov. Rovnako podporujeme vytvorenie aplikácie na hodnotenie kvality kariérového poradenstva a vzdelávania dospelých, ktorá by umožnila hodnotiť inštitúcie, kurzy a programy z pohľadu ich efektívnosti a kvality.

Zavedenie finančných nástrojov na podporu vzdelávania dospelých

Navrhujeme zavedenie individuálnych vzdelávacích účtov, ktoré by umožnili dospelým investovať do svojho osobného rozvoja prostredníctvom vzdelávania. Navrhujeme taktiež zavedenie inštitucionálnej podpory pre strešnú asociáciu v oblasti vzdelávania dospelých, za účelom poskytovania podporných služieb inštitúciám pôsobiacim v oblasti vzdelávania dospelých s cieľom rozvoja tohto sektoru.

Toto memorandum slúži ako rámec pre rozvoj vzdelávania dospelých na Slovensku. Jeho cieľom je vytvoriť systém, ktorý bude inkluzívny, efektívny a bude zohľadňovať potreby a ambície všetkých dospelých občanov Slovenska. Veríme, že tieto opatrenia prispejú k zlepšeniu kvality života občanov a budúcnosti krajiny ako celku.

Národný okrúhly stôl k vzdelávaniu dospelých (22. septembra 2023, Bratislava)